

25 לנובמבר 2013

בפקס ובדואר

לכבוד

מר בנימין נתניהו, כבוד יו"ר הליכוד.
מר דני דנון, יו"ר ועידת הליכוד,
מר ישראל כ"ץ, יו"ר מזכירות הליכוד,
מר זאב אלקין, יו"ר לשכת הליכוד,
עו"ד מיכאל קליינר, נשיא בית הדין של הליכוד.
ומר חיים ביבס, חבר מפלגת הליכוד,
מ"מצודת זאב" ברחוב קינג ג'ורג' 38,

תל אביב

ח. נ.,

הנדון: ממצאי דו"ח ביקורת על תלונה

מכוח סמכותי שבסעיף 131 לחוקת הליכוד ונוכח חובתי בסעיף 132 לחוקת הליכוד, למסור את דו"ח הביקורת לכל ראשי מוסדות המפלגה ולנילון, הנני לפנות כלפיכם כדלקמן:

1. ביום 19.11.13, הגיעה לעיוני תלונה של חבר המפלגה (להלן – המתלונן) שלפיה: במסגרת הליך הגשת ההצעות לתיקון חוקה, הוגשה הצעה אחת בשם של מספר ראשי ערים. המתלונן ציין בפניי כי הצעה זו שהוגשה בשם של מספר ראשי ערים, מעולם לא זכתה להסכמתם של אלו, וכי מגיש ההצעה (מר חיים ביבס לפי התלונה) עשה שימוש בשם שלא כדין, תוך יצירת מצג שווא העולה לכדי ניסיון למרמה. לראיה, המתלונן אף צירף מכתבים מראשי ערים אשר הצהירו כי מעולם לא נתנו הסכמתם להכללתם שם או לסיווגם כתומכים בהצעה, ועוד ציין המתלונן כי על נוסח ההצעה עצמה ישנן כתוביות פקסימיליה בשולי המסמך המעידות כי המסמך נשלח מלשכתו של ראש עיריית מודיעין, הרי הוא מר חיים ביבס.
2. כבר בשלב הראשוני, פניתי למר חיים ביבס ולמר דני דנון (יו"ר ועדת החוקה) וצינתי כי הנני רואה בחומרה אפשרות שבה נרשם באופן שקרי שם של חברי מפלגה כמציעים או תומכים בהצעה לתיקון חוקה, בעוד שבפועל אלו מעולם לא נתנו ידם לכך. הדבר מהווה באופן לכאורי מצג שווא העולה כדי עבירה פלילית של ניסיון "לקבלת דבר במרמה" לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. כמו כן, ביקשתי את תשובתם ותגובתם המיידית של אלו.
3. מר דני דנון, השיב בתשובה מטעמו והסביר כי האירוע האמור החל בעת שקיבל פניות מראשי ערים להסיר את שם מן ההצעה האמורה, ומאותו שלב החל מר דנון לקיים בדיקה עם ראשי הערים (באמצעות סמנכ"ל המפלגה) בקשר להסכמתם כי שם יופיע על גבי המסמך. וחשוב מכך, מר דנון סרק וצירף את המסמך המקורי (נוסח ההצעה כפי שהתקבלה), ועליה רואים בבירור את כתוביות הפקסימיליה הנושאות את האימרה: "לשכת ראש העיר" בלועזית והנושאות את מספר הפקס התואם את מספרה של לשכת ראש עיריית מודיעין.
4. מר ביבס, לא נתן כל תגובה בכתב, אלא תחת זאת בחר ליצור עימי קשר טלפוני, שבמסגרתו הוא הטיח איומים לא קלים כנגדי וכנגד המשך עבודת בדיקתי, לרבות איומים כנגדי בנוסח: "מלחמת עולם" וכדומה, וכן אזהרות כביכול על הפצת שמועות כנגדי במסגרת ערוצי

המפלגה. לגופם של דברים, ציין מר ביבס כי הוא עצמו איננו חתום על גבי ההצעה לתיקון חוקה הנדונה, ולפיכך אף הורה לי שלא לבדוק כלל את מקורו של המסמך תוך שיהא שעליי להשיב את פני המתלונן ריקם, וזאת על אף שהוסבר למר ביבס כי אין התלונה ייחסה לו מעשה של זיוף חתימה, אלא מעשה של שליחת מסמך עם תוכן שקרי (מצג במסמך כאם ראשי הערים נתנו הסכמתם ותומכים בהצעה), ובכך די לבוא בגדרה של עבירה מסוג ניסיון "לקבלת דבר במרמה" לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

5. אם כן, לאחר קבלת תגובות מר דנון ומר ביבס (תגובה טלפונית), הנני לקבוע את ממצאי בדיקתי, כדלקמן:

תחילה יובהר אגבית, כי אין זה מקובל כי אדם המתבקש למסור תגובתו לפניית המבקר, נקוט באיומים כלפיו לשם ניסיון לסיכול עבודת הביקורת, ועוד בהוספת השמצות בעלמא שכל תכליתן היא לנסות ולהניא את המבקר מלבצע תפקידו.

העיר על כך בית המשפט העליון בבג"ץ 5559/11 - משה ברגמן נ' שר התעשייה המסחר והתעסוקה ואח'. תק-על 2011(3), 5182:

"מנהג חדש בא למדינה - תקיפה אישית של עובד ציבור במטרה להניאו ולהרתיעו ממילוי תפקידו - תוך "פשפוש" בעברו, הדלפת תכתובות דוא"ל פנימיות ממשדו...ואף הפעלת חוקרים פרטיים..לטעמי, שומה על בית המשפט לצאת חוצץ נגד התופעה של הכפשת עובדי ציבור והטלת מורא עליהם במסווה של חשיפת שחיתות ולוחמה למען טוהר המידות (השוו בג"צ 6259/10 העמותה לקידום דרך אחרת נ' שר האוצר (לא פורסם, 13.12.2010), בפסקה 8 לפסק דינו של השופט גרוניס)."

6. לא ברור, אפוא, מהיכן נשאבה התעוזה של חבר מפלגה לנקוט בלשון של איומים כנגד גוף חוקר במפלגה, וזאת רק משום שזה האחרון מבצע מלאכתו כדין. דומה, כי במפלגה השתמשו נורמות בלתי ראויות שהעניקו תחושה לגופים המבוקרים לסבור כי במפלגה עצמה "אין דין ואין דיין" (ספר שופטים, פרק י"ז, פסוק ו'), וכל חבר יוכל לאיים על הגופים הרגולטוריים ולהניאם מלבצע עבודתם (רק משום היותו בעל מעמד מיוחד).

נורמות אלה כאמור, יש למגרם מן השורש, ואסור למפלגה לאפשר לכל חבר (יהא מעמדו אשר יהא) לנקוט באיומים כנגד כל גוף במפלגה רק משום שזה האחרון מבצע את תפקידו, קל וחומר כשמדובר על גוף מפקח שכל תפקידו הוא לעמוד על משמר כללי "המינהל התקין". ככל שלאותו חבר קיימת הסתייגות מעבודת אותו מוסד או אגף במפלגה, יוכל הלה לנקוט בכל האמצעים המשפטיים שהדין מעמיד לרשותו, לרבות פנייה לבית הדין העליון של המפלגה, או אף לנקוט במחאה ציבורית, אולם, בשום פנים, אין לאפשר לחבר מבוקר לנסות ולסכל את עבודת המבקר בדרך של איומים כלפיו, באשר:

"כל איום על עובד ציבור, רק בשל היותו כך, מהווה מעשה חמור, העלול לערער את רצונו החופשי בביצוע תפקידו, ובכך לערער את יסודות המשטר הדמוקרטי עליו מושתתת מדינה מתוקנת ומערבית, כמדינת ישראל." (ת.פ. (חיפה) 19451-09-09 מדינת ישראל נ' האני אבו רוקון [אתר נבו]).

ויוער, כי לכל האמור לעיל משנה תוקף, שעה שמדובר על איום כלפי מבקר פנים, שתפקידו לעמוד בחזית "טוהר המידות", באשר אילו יתאפשר לגופים מבוקרים לפנות כלפי המבקר בלשון של איומים נוכח ביצוע מלאכתו, הרי שבכך יפגעו הם ביכולת תפקודו ובעצמאותו של המבקר, וכבר נפסק בע"ע 2146-04-12 - איגוד מבקרי הרשויות המקומיות בישראל נ' אליהו הרציג. תק-אר (2), 963, כי:

"כל פגיעה בעצמאותו (שגם היא יחסית בלבד) של המבקר הפנימי, עלולה לסכל את עבודת הביקורת הפנימית ועלולה להביא להשחתת המידות ולכך שהסדרים לא יהיו תקינים."

כל זאת, מבלי לומר כי האיומים שננקטו כלפיי לכשעצמם אף יכולים שיבואו בגדר עבירת האיומים שבסעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בעיקר שעה שתוכן האיומים במקרה דנן, התייחס לאפשרות של נקיטת מעשים בלתי מותרים כגון הפצת שמועות או פתיחת "מלחמת עולם". כמובן, שלא אקבע ממצאים בנושא זה, נוכח היותי נשוא האיומים.

7. ובחזרה לגופה של התלונה: כזכור, התלונה הוגשה בגין שליחת הצעה לתיקון חוקה עם תוכן שקרי (ובעלת מצג שווא כאם תומכים בה ראשי ערים, בעוד שבפועל אלו מעולם לא הסכימו לתמוך או ליתן שמם בקשר להצעה האמורה), המתלונן הפנה לכתוביות הפקס כהוכחה לכך שההצעה נשלחה והוגשה מלשכת ראש עיריית מודיעין ומטעמו; מנגד, מר ביבס (ראש עיריית מודיעין) לא נתן כל התייחסות לכתוביות פקס אלו, ואף לא הכחיש בפה מלא כי המסמך (ההצעה) נשלח מלשכתו ולא הכחיש את טענת אי הסכמתם של ראשי הערים, אלא טען כי מעצם העובדה שלא מופיעה חתימתו על כתב ההצעה, הרי שלא ניתן לייחס לחובתו את ניסוחה ויצירתה.

טענה זו של מר ביבס לא ניתן לקבל. כל אימת שאכן נשלחה ההצעה ממשרדו ובידיעתו, הרי שיש בכך כדי לקשור ולהכניסו לגדר זה היוצר את מצג השווא, שכן מעצם פעולת השליחה נוצר המצג האמור בפני "מקבל" ההצעה. על כן, אין נפקא מינה או רבותא לשאלה האם מר ביבס היה חתום או לא חתום באופן פורמאלי על כתב ההצעה, שהרי מעצם שליחתו את ההצעה ליו"ר ועדת החוקה- כבר אז נוצר המצג הכוזב. וזאת, קל וחומר, כשעוד מנוסח בתוכן ההצעה ומעל לרשימת שמות ראשי הערים, הכיתוב: "חתומים מטה ראשי רשויות בליכוד".

8. וכידוע, האיסור הפלילי על יצירת מצג שווא כדי לזכות בדבר מה, נועד בדיוק למקרים מסוג אלו, שבהם נשלחת בידועין הצעה בעלת תוכן שקרי וכוזב לשם שאותו תוכן יעניק נפח ומשקל מיוחד ואף ישפיע על שיקול דעתם והחלטתם של הגורמים שנדרשים לדון בה.

ראו לעניין זה האמור מצידו של בית המשפט העליון, בע"פ 3517/11 - אילנה שמשון נ' מדינת ישראל. תק-על 2013(1), 8807:

"סעיף 415 לחוק העונשין קובע כי- המקבל דבר במירמה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים...נקבע שאין צורך שהמרומה יחוש הפסד או נזק ברור כתוצאה מקבלת ה'דבר', אלא ייתכן שהפגיעה בו תסתכם בשלילת חופש הרצון ושיקול דעתו על ידי המרמה. זאת, כיוון שהאינטרסים החברתיים עליהם נועדה עבירת המירמה להגן הם חופש הרצון, חופש הבחירה וחופש הפעולה (עניין פרי, פס' 39 לפסק הדין). עמד על כך כב' השופט א' א' לוי בע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל, פס' 70 לפסק-הדין (10.3.08)): "ערכים אלה [חופש הבחירה והרצון] נפגעים כאשר אדם מוסר

לחברו פרטים מטעים ובעקבות כך מקבל הלה החלטה שונה מזו אליה היה מגיע לו ידע את מצב הדברים לאשורו. חופש בחירה קיים מקום בו פרושה בפני מקבל ההחלטה אינפורמציה מלאה ומהימנה. מסירת פרטים שגויים באופן מודע, משכללת את יסוד ה"מירמה" (סעיף 414 לחוק העונשין)."

9. מכאן, עולה חשד כבד מאד על ביצועה של עבירת ניסיון לקבלת דבר במרמה מצד מר ביבס. למען הסר ספק, יובהר, כי אילו מר ביבס היה טוען בתגובתו כי לא הוא שלח את ההצעה הנדונה תוך שהיה נותן הסבר סביר הכיזד שורבבו כתוביות מספר הפקס של לשכתו על גבי ההצעה, סביר להניח שהייתי קובע ממצאים כי אין למר ביבס כל קשר לעניין, והייתי ממשיך בבדיקתי לגילוי זהות האדם שעשה שימוש בכתוביות אלו. כמו כן, אף אם מר ביבס היה טוען בפניי כי אכן שלח את ההצעה אך סבר בשגגה שניתנה לה הסכמת ראשי הערים, הגם אז, הייתי קובע במפורש, בנסיבות כאלה, שלא הוכח לכאורה היסוד הנפשי בהקשר זה.

אולם, מקום שבו מר ביבס ממצה את טענותיו בכך שאין עליי לבצע כל בדיקה נוכח העובדה כי על גבי ההצעה חסרה חתימתו הפורמאלית, אין לי אלא להגיע לממצאים עובדתיים על בסיס המאזן הראייתי הקיים בפניי, ולקבוע כי אכן קם חשד מהותי לביצוע של עבירת פלילית מסוג ניסיון לקבלת דבר במרמה.

10. ומלבד זאת, הגם ולא היה מדובר בחשד לעבירה פלילית, הרי שעצם שליחת מסמך בשם אדם אחר או תוך מצג שווא כאם אדם אחר תומך בתכולתו, היא נורמה פסולה מן השורש, ואף שהיו מקרים בעבר בגדרי המפלגה שחברים שונים היו נוהגים כך, אין לנו רמה זו כל הצדקה ויש למגרה לצמיתות. שכן, מעבר לשאלה האם מעשה שכזה חוסה תחת סעיף 2(6) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, יש במעשה שכזה מצג שווא חמור שיכול להביא להטעייה ולרמייה של מנגנוני המפלגה.

11. אשר על כן, ולאור כל המוטעם לעיל, הנני לקבוע באופן לכאורי כי מר ביבס שלח מלשכתו (בין בעצמו ובין באמצעות אחר) את ההצעה לתיקון החוקה בעלת המצג הכוזב לעיל, ומכאן אף עולה חשד סביר לביצועה של עבירה מסוג "ניסיון לקבלת דבר במרמה".

12. לדו"ח זה מצורפים הנספחים הבאים - המהווים תימוכין בלתי נפרדים הימנו:

- א. פנייתי הראשונית לקבלת תגובה.
- ב. תגובת דני דנון לפנייתי הראשונית.
- ג. תגובתו של מר ביבס בתיעוד שיחה טלפונית.

בברכה,

גלילי שי, עורך דין
מבקר מפלגת הליכוד